

ПРОСТИХМЕ СЕ С МАКСИМ СЛАВЧЕВ МЛАДЕНОВ

На 10 ноември 1992 г. се простихме със ст. н. с. I степен, д-р на филологическите науки Максим Славчев Младенов. Всичко стана така внезапно, неочаквано и страшно, че е трудно да повярваме в истинността на този биологичен факт!

Нашият колега Максим Сл. Младенов е роден на 3 февруари 1930 г. в с. Ново село, Видинско. През 1948 г. завършва Видинската мъжка гимназия, а през 1957 г. — Филологическия факултет на Софийския университет. След кратко учителствуване в гр. Ихтиман, от 1960 г. М. Младенов започва своята научноизследователска дейност в системата на БАН — в Института за български език (1960—1979), в Етнографския институт (1979—1985), в Института по балканистика (от 1985 до 10 ноември 1992), където ръководи проблемната група "Етнолингвистични проблеми на балканските народи". От 1967 до 1988 г. Максим Младенов получава научните си степени и звания — от кандидат на науките и научен сътрудник до доктор на филологическите науки и ст. научен сътрудник I степен.

Научноизследователският интерес на М. Младенов е многостранен, но основно е писал по проблеми на българската диалектология и лингвистична география — в тази научна сфера е един от най-достоините последователи на своя учител проф. д-р Стойко Стойков — по проблемите на балканските езикови контакти, на ономастиката, етимологията, фолклора и етнографията. Тези енциклопедически възможности на М. Младенов го представиха като високо ерудиран учен, талантлив изследвач и проникновен познавач на българския език и неговите диалекти. Основните монографични изследвания на М. Младенов са: "Ихтиманският говор" (1966); "Лексиката на ихтиманския говор" (1967), "Говорът на Ново село, Видинско" (1969), "Характерът на говорите в Добруджа" (1974), "Характеристика на капанския говор" (1985). Интерес сред българските лингвистични среди предизвика дискусиата по повод на монографията "Ихтиманският говор" между Максим Младенов, Стойко Стойков, от една страна, и Константин Попов, от друга. Основният дискуссионен въпрос се свърза с методологическото начало при проучването на териториален диалект. Диахронията според М. Младенов е важен методологически подход, но трябва да се прилага само тогава, когато емпиричните факти са аксиоматични, за да може да се изключат произволните хипотези. Разсъжденията на Младенов за балансирането при прилагането на диахронията и синхронията специално в областта на диалектологията се потвърждават и от научноизследователската теория и практика.

Определен и важен етап от научната дейност на Максим Младенов заемат интересите му в областта на лингвистичната география. Той активно участва

при изготвянето на методологическото и приложното начало за съставяне на Българския диалектен атлас като сътрудник на проф. Стойко Стойков. М. Младенов е автор на 178 карти и коментари за III и IV том на атласа. Стози принос той записа името си в едно от най-големите постижения на българската лингвистика. Интересите си по лингвистична география продължи и като научен сътрудник в Етнографския институт. С негово участие и под негово ръководство беше изработена постановка за Български етнографски атлас. От 1973 до 1979 г. М. Младенов беше представител на нашата страна в подготовката за създаване на Карпатския лингвистичен атлас. Едно от големите му научни дела е проучването на българските диалекти в Румъния — това е и неговата докторска дисертация, която беше посрещната с голям интерес от нашите филологически среди. В това изследване авторът с научна аргументация доказва българската принадлежност на населението и характера на българо-румънските езикови взаимоотношения.

М. Младенов беше признат лектор в студентската и академичната аудитория. През периода от 1972 до 1976 г. той беше преподавател по българска диалектология и ръководител на спецкурс по диалектна лексикология във Филологическия факултет на Великотърновския университет. Скъп спомен за него са съхранили днес преподаватели от Катедрата по съвременен български език във Великотърновския университет. Една част от тях получиха преки професионални насоки от големия учен, други бяха стимулирани и насърчавани към определена научноизследователска тематика, а по-възрастното поколение беше свързано с Максим Младенов и професионално, и човешки.

Последният дъх на Максим Сл. Младенов беше пред смаяните погледи на наши и чуждестранни участници в Международната научна конференция на тема "Диалектология и лингвистична география", посветена на 80-годишнината от рождението на проф. Стойко Стойков. Съдбата събра учител и ученик в своите вечни и необратими тайнства. Раздялата ни с Максим Младенов ще бъде вечна, тъй както ще бъде вечен и споменът за този заслужил за българската наука човек. Прекланяме се пред светлата му памет.

Боян Байчев